

Reactie Longfonds op 'Wijziging Regeling bevordering schone wegvoertuigen'

1. Verwacht u dat de regeling effect zal hebben op u of uw organisatie?

Longfonds wil dat niemand meer ziek wordt door de lucht die hij of zij inademt. Daarom pleiten wij voor maatregelen die de lucht echt gezonder maken en die gezondheidsschade door luchtvervuiling, ook van wegverkeer, zoveel mogelijk voorkómen. Uitstoot van wegverkeer draagt namelijk voor gemiddeld 32% bij aan de negatieve effecten van luchtvervuiling op de gezondheid van de Nederlandse bevolking. Verkeersgerelateerde luchtvervuiling zorgt – vooral in stedelijke gebieden en langs drukke wegen – voor gezondheidsschade. Zelfs bij (heel) lage concentraties heeft deze luchtverontreiniging negatieve impact. Het zou voor de gezondheid het beste zijn als vervuilend wegverkeer tot een minimum wordt beperkt. Veel Nederlanders zijn het daarmee eens. Uit de Monitor Gezonde Lucht 2023 van Longfonds blijkt dat 71% vindt dat meer mensen gebruik moeten maken van het openbaar vervoer in plaats van de auto (bron: www.longfonds.nl/nieuws/nederlanders-eensgezind-over-belang-gezonde-lucht).

De Wijziging Rbsw vermindert de uitstoot van ongezonde lucht, in het bijzonder stikstofdioxide en fijnstof, door wegverkeer. Het ontmoedigt het rijden op fossiele en biobrandstoffen. Dat is beter voor klimaat en milieu, én ook beter voor de gezondheid van alle Nederlanders, inclusief de 1,2 miljoen mensen met een longziekte. Het draagt daarmee bij aan het doel van het Schone Lucht Akkoord om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren.

2. Zijn de nieuwe doelstellingen haalbaar voor uw organisatie, en waarom?

Wat Longfonds betreft zijn de doelstellingen haalbaar en zou de ambitie zelfs omhoog mogen. Een gezonde leefomgeving met gezonde lucht is van groot belang. Daarom maakt Longfonds zich hard voor het verbeteren van de luchtkwaliteit in Nederland, zodat deze zo snel mogelijk gaat voldoen aan de advieswaarden van de World Health Organization (WHO) uit 2021 die zijn gebaseerd op gezondheidsnormen. Eerder (vanaf 2030) overstappen naar 100% emissievrije personenauto's, personenbusjes, bestelbusjes en ov-bussen draagt daaraan bij. Hoewel er ook bij gebruik van emissievrije voertuigen fijnstof ontstaat, door slijtage van de banden, en een andere benadering van mobiliteit dus ook meer aandacht verdient.

Dat met de wijziging in 2030 nog altijd 87,5% van de vrachtwagens vervuilend is (ook rijden op biobrandstoffen, synthetische en paraffinehoudende brandstoffen, LPG en aardgas, leidt immers tot uitstoot van stikstofoxiden en fijnstof) is wat Longfonds betreft dan ook te weinig ambitieus. De doelstellingen mogen op dit

punt nog scherper worden, want gezondheidsbelangen zouden zwaarder moeten wegen dan economische belangen.

3. Vindt u dat er andere uitzonderingen moeten worden toegevoegd, en waarom?

Voor de gezondheid van alle Nederlanders is het het beste als uitzonderingen tot een minimum worden beperkt. Pas als blijkt dat de doelstellingen écht niet haalbaar zijn en alles in werking is gesteld om deze wel te halen, kan (voor een beperkte periode) een uitzondering worden toegepast. Elke uitzondering maakt de Wijziging Rbsw minder effectief en de gezondheidswinst dus kleiner, terwijl alle bijdragen hard nodig zijn om alle Nederlanders zo snel mogelijk in gezonde lucht te laten leven.

Tegelijk vindt Longfonds dat voorzieningen – zoals ziekenhuizen, scholen en winkels – voor iedereen gemakkelijk per openbaar vervoer of fiets bereikbaar moeten zijn, zodat mensen niet gedwongen zijn de auto te pakken. Deze regeling moet niet leiden tot verminderde bereikbaarheid van voorzieningen voor mensen in landelijke gebieden. Daarom is extra aandacht nodig voor onder andere het doelgroepenvervoer en personenvervoer zonder dienstregeling. Hier vroeg Longfonds al eerder – in een coalitie van 29 organisaties – aandacht voor met het manifest ‘Samen verkleinen we de afstand’ (januari 2024, www.longfonds.nl/nieuws/manifest-samen-verkleinen-we-de-afstand).